

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
1 Sociaal Domein

b en w-vergadering
26 februari 2019

agendapunt
3

bijlage(n) ter inzage
4

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

Vorbereidende vergadering
12 maart 2019

agendapunt

raadsvergadering
26 maart 2019

agendapunt

onderwerp

Inwoner- en cliëntenparticipatie Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

INHOUD VOORSTEL

- 1 Kennismaken van het Advies van de werkgroep Inwonerbetrokkenheid;
- 2 de cliënten- en inwonerparticipatie Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, vooralsnog tijdelijk, vormgeven door een vaste 'adviesraad', die de mogelijkheid heeft vaste en tijdelijke werkgroepen in te stellen;
- 3 als gemeente alvast één werkgroep, met als werktitel 'werkgroep Inwonerbetrokkenheid', als vaste werkgroep aan deze adviesraad verbinden;
- 4 een ambtelijk secretaris benoemen voor beide organen;
- 5 opdracht verstrekken aan het college om onderliggend advies uit te werken in een verordening, inclusief een notitie over rollen, taken en verantwoordelijkheden van de nieuw in te stellen organen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

In december 2017 is de oude Adviesraad Sociaal Domein opgestapt, naar aanleiding van de tussenrapportage van de 'Evaluatie Adviesraad Sociaal Domein en inwonerbetrokkenheid in Rheden en Rozendaal'. In 2018 heeft een werkgroep van betrokken inwoners een advies geformuleerd over de manieren waarop de inwonerparticipatie rondom Wmo, Jeugdwet en Participatiewet moest worden georganiseerd. De opdracht aan deze werkgroep luidde als volgt:

'Het doel van de werkgroep is een advies aan het college van burgemeester en wethouders uit te brengen over hoe de gemeente inwoners kan betrekken bij beleidsvorming gebaseerd op de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet in Rheden en Rozendaal.'

De werkgroep, bestaande uit inwoners van Rheden en Rozendaal en begeleid door Movisie, heeft haar advies uitgebracht (zie bijlagen 1a en 1b). Het conceptadvies is op 22 november 2018 besproken met een groep inwoners (voor het verslag hiervan: zie bijlage 2).

Onderliggend voorstel is gebaseerd op het Advies van de werkgroep.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Het wettelijk kader wordt gevormd door: Jeugdwet artikel 2.10; Wmo artikel 2.13 lid 3; Participatiewet artikel 47. In deze wetten staat dat inwoner- en cliëntenbetrokkenheid bij de uitvoering van deze drie wetten per verordening moet worden vastgelegd. De wijze waarop dat gebeurt, is vrij. Gemeenten zijn niet verplicht een vast adviesorgaan in te stellen, als de betrokkenheid maar wordt geborgd.
- Eindrapportage 'Evaluatie Adviesraad Sociaal Domein en inwonerbetrokkenheid in Rheden en Rozendaal' d.d. 20 december 2017.
- Advies van de werkgroep Inwonerbetrokkenheid d.d. 6 december 2018.
- Rapport Moventem uit 2017.

3 Wat willen wij bereiken?

Wij willen advies ontvangen vanuit inwoner- en cliëntenperspectief voor uitvoering van beleid bij de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Hierbij is het van belang hoe wij samen met de inwoners de ervaringen, de leefwereld, van onze inwoners betrekken.

De uitkomsten moeten voor deze inwoners herkenbaar zijn. Dan is het voor hen de moeite waard om met de gemeente samen te werken. Voor ons is het meer dan een wettelijke verplichting. Rekening houden met de mensen voor wie wij direct of indirect een taak hebben vanuit Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, heeft een waarde in zichzelf. Het zorgt voor beter beleid en/of meer draagvlak.

Gevraagde adviezen

Het college en/of de gemeenteraad kan vooraf zelf aangeven waarover zij graag geadviseerd wil worden.

Ongevraagde adviezen

Een ongevraagd advies kan de gemeenten op 'blinde vlekken' wijzen en nieuwe onderwerpen of invalshoeken onder de aandacht brengen. Op de inwonersavond van 22 november 2018 (zie bijlage 2) zijn drie belangrijke thema's opgehaald:

- 1 Verbindingen leggen tussen jongeren en ouderen.
- 2 Het hanteren van een 'multiculturele invalshoek': betrek mensen met een migratieachtergrond bij de inwoner- en cliëntenparticipatie.
- 3 Armoede en schuldenproblematiek.

De werkgroep geeft deze thema's mee aan het te vormen adviesorgaan.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

De werkgroep Inwonerbetrokkenheid is een groot voorstander van vaste aanspreekpunten. Zij stelt in de eerste plaats voor een (procesgericht) participatieteam in te stellen, met daarnaast een (inhoudelijk) adviesorgaan, als vaste aanspreekpartners voor de gemeenten. In plaats van 'participatieteam' spreken wij in dit voorstel over werkgroep 'Inwonerparticipatie'.

Naar onze mening is bij de inwoner- en cliëntenbetrokkenheid Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, advisering het doel en participatie een middel.

Wij maken gebruik van de ervaringen uit het verleden. Wij gaan anders om met werving en selectie van de leden, wij voegen een werkgroep 'Inwonerparticipatie' toe en wij kijken naar onze eigen rol als gemeente. Wij zoeken naar nieuwe vormen van samenwerking in het belang van onze kwetsbare inwoners waarmee wij bijdragen aan meerdere Global goals.

Eén adviesorgaan

Wij willen een adviesorgaan instellen zoals voorheen. De leden van het orgaan betrekken wij actief bij de voorbereiding en de uitvoering van het beleid rondom de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Dit adviesorgaan adviseert de gemeenten gevraagd en ongevraagd over het beleid met betrekking tot de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet en andere onderwerpen die in overleg worden bepaald. Dit laatste gebeurt vanuit het idee, dat de leefwereld van onze inwoners centraal staat en niet de wetten.

Het adviesorgaan is zowel bij de beleidsvorming als bij de beleidsuitvoering betrokken. Voor beleidsvorming moeten leden vertrouwd zijn met het beoordelen van stukken. Zij dragen daarmee vooral bij vanuit hun beleidsdeskundigheid. Voor de beleidsuitvoering is ervaringsdeskundigheid van belang: het helpt als inwoners met hun ervaringen een verdieping kunnen aanbrengen.

Het is belangrijk dat taak, rol en verantwoordelijkheid van het adviesorgaan duidelijk is. De afbakening werken wij nader uit bij de aanbidding van de verordening aan de gemeenteraad (hierbij is de koppeling met de Jeugdverordening uitgangspunt). In de verordening regelen wij ook een aantal praktische kwesties zoals een financiële vergoeding voor de leden en de deskundigheidsbevordering. De nieuwe 'Adviesraad' dient zich aan te sluiten bij de landelijke Koepel 'Adviesraden Sociaal domein'.

Werkgroep Inwonerbetrokkenheid

Om de leden van het adviesorgaan te faciliteren in de toegang tot kwetsbare en nieuwe doelgroepen, stelt de gemeente een aparte werkgroep 'Inwonersparticipatie' in onder dit adviesorgaan. De aanvulling van deze werkgroep op het adviesorgaan, is een belangrijk onderdeel van de vernieuwing. Hiermee streven wij naar een betere verbinding tussen de advisering en een nieuw vorm om kwetsbare inwoners te betrekken?

Ambtelijk secretaris

Vanuit de gemeente ondersteunt een ambtelijk secretaris het adviesorgaan en de werkgroep. Hij of zij heeft vooral een procesmatige rol, zonder stemrecht. Hij of zij treedt op als verbindende schakel: tussen beide organen en daarnaast met de ambtelijke organisatie en de coördinerend portefeuillehouder.

Samengevat: voornaamste verschillen ten opzichte van de oude situatie met de ASD

- 1 Selectieprocedure leden;
 - 2 ambtelijk secretaris;
 - 3 lidmaatschap landelijke Koepel Adviesraden;
 - 4 werkgroep Inwonerparticipatie;
 - 5 kaderstelling vanuit de gemeenten.
- * Voor een toelichting: zie bijlage 3.

De voornaamste verschillen tussen dit voorstel en het advies van de werkgroep

- 1 Beperken 'Inwonerparticipatie' tot 'Inwoner- en cliëntenparticipatie' op het gebied van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Hierbij is er ruimte voor verbinding naar andere domeinen.
 - 2 In het advies spreken wij regelmatig over meebeslissen van inwoners. Dit achten wij van belang, maar niet in het kader van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
 - 3 Wij stellen voor met een adviesorgaan te gaan werken en daar een werkgroep bij onder te brengen. Deze werkgroep met de voorlopige naam 'werkgroep Inwonerparticipatie' experimenteert, evenals het beoogde 'participatieteam', met vormen van inwonerbetrokkenheid.
 - 4 De vraag van de werkgroep 'een of meerdere adviesorganen?' hebben wij beantwoord met: één adviesorgaan.
- * Voor een toelichting: zie bijlage 3.

5 Wat gaat het kosten?

De ambtelijke inzet vindt plaats binnen bestaande formatie. Presentiegelden adviesraad en participatieteam worden gedekt uit regulier budget.

6 Wat zijn de risico's?

Het is van belang dat de gemeente een keuze maakt, er is een wettelijke verplichting om de cliënten- en inwonerparticipatie bij de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet vorm te geven. Deze wordt nu zeer beperkt ingevuld, dat is een onwenselijke situatie. Er zijn ook risico's verbonden aan het opnieuw instellen van een nieuw, vast adviesorgaan. Voorliggend voorstel bevat een aantal onderdelen, gebaseerd op onze ervaringen, waarmee wij deze risico's zoveel mogelijk denken te ondervangen. Deze voorstellen betreffen zowel onze eigen rol als die van de in te stellen organen.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Het draagvlak zal gedeeltelijk al 'werkende weg' moeten ontstaan. De werkgroep Inwonerbetrokkenheid heeft een advies opgesteld. Binnen deze werkgroep was sprake van uiteenlopende visies, wat heeft geleid tot een advies met een brede strekking. Het advies is op 22 november 2018 gedeeld met inwoners, waar het instemming ondervond. In vóórliggend voorstel is het advies als basis gebruikt, maar is focus aangebracht. Hier zal verder draagvlak voor gezocht moeten worden.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Wij koppelen het advies terug aan de leden van de werkgroep Inwonerbetrokkenheid. Deze werkgroep is ontbonden na opstellen van het definitieve advies, maar de meerderheid van de leden heeft aangegeven in elk geval door middel van e-mailconsultatie bij het proces betrokken te willen blijven.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Wij stellen voor om dit advies uit te werken in een verordening en het concept te delen met de werkgroep Inwonerbetrokkenheid. Als voorbereiding op de formulering van de verordening wordt een notitie opgesteld waarin met een concretisering van rollen, taken en invulling van het adviesorgaan.

Wij stellen voor om de uitvoering in de tweede helft 2020 tussentijds te evalueren en eventueel op onderdelen aan te passen. Wij achten het wenselijk om iedere vier jaar te evalueren, samenhangend met de raadsperiode. Een nieuw college kan andere behoeften hebben aan advisering. Voor de eerste keer vindt deze evaluatie, gezien de volgende gemeenteraadsverkiezingen, in 2022 plaats.

De Steeg, 26 februari 2019

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Hans Kettelerij,
secretaris.